

Katona Zsigmond

Katonatelepi KÖZÜGYEK

IX. évfolyam 2. szám | 2023. FEBRUÁR

BORBÁS, KATONATELEP, SZOLNOKIHEGY, TÁLFÁJA, TÖREKVÉS, ÜRRÉT, VACSIHEGY HÍREIVEL

MEGJELENIK HAVONTA

A GUBA PARK NÉVADÓJA

4.

MEGKEZDŐDÖTT A 2. FÉLÉV

5.

A NYUGDÍJAS KÖR HÍREK

8.

KERTÜNK – HÁZUNK

10.

FEBRUÁR: jégbontó, télutó, böjtelő hava, enyheges

Tóth Árpád

Februárius

*Februáriusban alighanem tél lesz,
Még a sóhaja is arcszippentő szél lesz,
Édesebb piros színt adva minden rúzsnál,
Békebelibb színt már sápadt háborúsnál.*

*Acélkorcsolyáknak finom zaja ha von,
Láthatsz boldog népet a ligeti tavon,
S láthatsz úri nyüzsgést lokálban és bárban,
S felkurjanthatsz vígan: Be jó február van!*

*Csak aztán, ha jégről s bálakból kilépnek,
Megmaradjon kedve a mulató népek,
S ne lenne példájuk olvadó hóember,
Hanem igaz szívű, hűséges jóember...*

Néhány februári jeles nap, évforduló

Régi magyar neve szerint február a böjtelő hava, ami a keresztény hagyományokra utal: általában februárban kezdődik a húsvétot megelőző hosszú böjt. Korábban a tisztulás, megtisztulás hónapjának tartották, neve a latin „fibra” (tisztulás, megtisztulás) szóból származik.

A február valamikor az év utolsó hónapja volt, s ezért ragasztották hozzá a szökőnapokat. Az év utolsó hónapjában pedig illett az embereknek maguknak is megtisztulniuk, másrészt az elhunytak tisztulását is elősegíteniük. A hónap első napja a régi rómaiaknál tavaszkezdő nap volt. A keresztény egyház azután gyertyaszente-

lő ünnepé nevezte át ezt az ünnepet. ha van egy szál gyertyánk, vagy mécsesünk, akkor világíthatunk, s legyőzhetjük a sötétet. Jelképesen azonban a fény a lelki erőnket, a bátorságunkat, a sötét a félelmeinket, a hitehagyott ember gyengeségét jelképezhetik. A szentelt gyertya (ami Krisztus jelképe) pedig az egészség és szerencsevarázsló eszközévé vált. Úgy tartották a gyertya megvédi a csecsemőket és a betegeket a gonosz szellemektől. Február bővelkedik a népi megfigyeléseken, babonákon alapuló jósló napokban, a teljesség igénye nélkül:

Ha fénylik gyertyaszentelő (febr. 2.), az íziket (takarmánymaradék) is vedd elő!

Ha a medve ma meglátja a saját árnyékát, hosszú tél lesz! (február 2.)

A Balázs napi (február 3.) eső jégverést hoz, balázsolás.

Dorottya (február 6.) szorítja, Julika febr. 16.) tágitja!

Ha Zsuzsanna (február 19.) napján a pacsirták szólnak, vége lesz a hónapnak.

Mátyás (február 24.) „Ha Mátyás jeget talál, akkor töri, ha nem talál, akkor csinál.”

Február 1.

Hajós Alfréd születésének 145. évfordulója

1878-ban ezen a napon született Budapesten, Magyarországon, Guttman Arnold

néven. Posztumusz Ybl Miklós díjas, a magyar úszósport halhatatlana, emlékét sok területen ma is őrizzük. Az élet sok területén alkotott maradandót, hiszen volt építésmérnök, híres építmények tervezésben vett részt.

Ezen túlmenően, volt gyorsúszó, labdarúgó, labdarúgó-játékvezető, újságíró, és évekig a magyar labdarúgó-válogatott szövetségi kapitánya is.

Ő volt az első magyar olimpiai bajnok, és az első, aki nemcsak sport kategóriában lett aranyérmes.

A sportsajtó által adományozott beceneve a „Magyar delfin”.

(Folytatás a 2. oldalon!)

Kattints a Katonatelepi közügyek Facebook-csoportra!

Február 22. Mathiász János születésnek 185. évfordulója

Mathiász János a világhírű magyar szőlész-borász ezen a napon született 1838-ban Ádámföldén. A magyar és a világ szőlészeti és borászatiának megmentőjeként végezte munkáját, amikor a filoxéra vész pusztította a szőlőtőkéket.

Ez időben grandiózus nemesítő munkába kezdett és 3700 fajtát nemesített. Ekkor telepedett le Kecskeméten, Katonatelepen, ahol a Kutatóintézet és az iskola mellett számtalan emléket őrzünk vele kapcsolatosan és minden alkalommal megemlékezünk az alkotásairól. Ez a világon egyedülálló, ezért munkássága a „világörökség” szerves részévé vált és a Magyar

Nemzeti Értéktárba került. (Részletes méltatás a Kertünk házunk rovatban.)

Február 24. Mátyás napja

Ezt a napot általában az időjárás kapcsán ismerjük, de ezen a napon ünnepeljük Szent Mátyás apostolt is, akinek életéről keveset tudunk, de valószínűleg az 1. század

elején, Jeruzsálemben született.

Az Apostolok cselekedetei szerint az áruló Júdás helyére választott apostol.

Apostoli elhívásában az a különleges, hogy az apostolok választották ki a kezdetektől velük tartó személyek közül, s nem pedig Jézus.

Életéről és működéséről nem beszél az Újszövetség, csak megválasztását írja le.

Január havi számvetés

Tisztelt 14. választókerületben lakók!

Nehézségekkel indul az év. A választókerületnek nincs olyan része, ahonnan ne hívnának az utak állapotával kapcsolatban. A lakosok problémája, miszerint az utak járhatatlanok, teljességgel igaz.

A problémának több oka is van. Az egyik alapvető ok, hogy többségében földes utakról beszélünk, ahol a korábbi évekhez képest nagymértékben megnőtt a forgalom. Tipikus ilyen út a Hosszúnyelű út vagy a Vacsihegyben a 0273-as hrsz-ú út. Mindkét útról elmondhatjuk, hogy a korábbi évekhez képest jóval nagyobb itt a forgalom. A vasúton túl a sok új kitelepült családdal együtt megnőtt a lélekszám és természetesen ezzel együtt az autók száma is. A Vacsihegyben pedig a 0273-as hrsz-ú út kivezetése a 445-re generál a korábbinál jóval nagyobb forgalmat. De Szolnokihegybe is egyre több új lakó költözik, növelve ezzel a helyi földes utak terhelését. A probléma másik oka, hogy az üzemanyag árak megemelkedése miatt, év végére nagyon kevés forrása maradt a Városüzemeltetési Kft-nek az utak karbantartására, így csak a legszükségesebbek lettek elvégezve. Hogy enyhítsék a lakók nehézségein a Városüzemeltetési Kft-től folyamatosan kérem írásban, vagy telefonon az utak karbantartását. Helyszíni szemléről – helyszíni szemlére járok, hogy felmérjem az utak állapotát. Azt tudni kell, hogy a városi utak karbantartását végző

gépek egy előre kidolgozott ütemterv szerint járják körbe a várost. Ettől az ütemtervtől eltérni nem nagyon lehet. Ugyanis a tervtől való eltérés nagyon sok plusz költséggel jár, ami azt is jelenti, hogy az egy éven belül hamarabb elfogy az az összeg, amit a Városüzemeltetési Kft. útkarbantartásra kapott a várostól. Tehát, ha a tervektől sokszor eltér a Városüzemeltetési Kft.,

akkor a plusz költségek miatt, egy éven belül összesen kevesebb út készül el, mint amire lehetősége lett volna.

Az Irsai Olivér utca sikeres megépítésére felbuzdulva, a Som utca új osztlásában lakók is aszfaltos út kiépítését tervezik, ráadásul ezen a területen az utca magánterületnek minősül, azaz nincs lehetőség arra, hogy az önkormányzat a beruházás felét viselje. A szervezés élére Boros György állt. Képviselőként nagyon örülök neki, hogy ilyen ambiciózus emberekkel van tele a körzet, nélkülük egy ilyen út aszfalt-

tozását nem is lehetne megvalósítani. Köszönet Boros Györgynek a szervező munka felvállalásáért.

A Vacsihegyben lakókat tájékoztatom, hogy 0273-as hrsz-ú út tervezése folyamatban van. A tervező tájékoztatása szerint 2023. májusára várható a jogerős építési engedély. Ezt követően amennyiben megnyitják a pályázati lehetőséget, egyből pályázunk.

Dr. Fekete Gábor
önkormányzati képviselő

nekik mit jelent a haza, miként kötődnek városunkhoz vagy ahhoz a városrészhez, környékhez, ahol élnek illetve hogyan szeretik családjukat. Bevallom, az írásokra magam is kíváncsi vagyok. Biztatok minden tanulót, vegyen részt a pályázaton! Biztatom azokat is, akik úgy gondolják, hogy ők nem igazán jól fogalmazznak, de gondolataik, érzéseik nekik is vannak. /Ne utólag mondják „hát ilyet én is tudtam volna írni!” /A legsikeresebb műveket a Katonatelepi Közúgyek áprilisi számában, egy külön mellékletben megjelentetjük. Ugyanakkor minden érintett iskolát értesítünk arról, hogy tanulójuk részt vett a pályázaton. S noha semmilyen jogom, hatásköröm nincs erre, titokban remélem, legalább egy piros pontot kapnak tanáraiktól a pályázók.

Visszatérve a választókerületi eseményekre, elmondhatom: ismét jól sikerült az évente visszatérő katonatelepi disznóvágás, amire idén február 04-én került sor. 6 órára érkeztek a böllérek, 6:30 kor történt a

disznósúzás. Egy kis kalamajka is adódott, hisz a kalodából, amikor ki akarták venni a malacot, az megszökött, de végül a helyiek Inoka Győző böllér vezetésével felülkerekedtek a 200 kg-os malacon.

A hagyományteremtő rendezvényen sok gyermek is részt vett, segítettek a malac lemosásán, tisztításán, meg-

figyelhették a hagyományos húsfeldolgozási technikákat, illetve a helyi óvó nénik játszószarkot alakítottak ki a részükre. Reggel sült vér, sült pecsenye várta a helyieket, utána kezdődött a hurka, kolbász töltése, leves főzése, töltött káposzta készítése.

Délben megkezdődött a kolbásztöltő verseny is, melyre

5 csapat nevezett be. Az első helyezést a Gyermekek nevű csapat szerezte. 18:00 órától pedig disznótoros vacsora, zenés est várta a katonatelepi-

ket. Köszönetemet szeretném kifejezni Balla Krisztiánnak, Szentesi Zoltánnak és mindenkinek, aki részt vett a szervezésben, munkálatokban.

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Petőfi emlékévként irodalmi pályázatot hirdet a „Falu- és Tanyabejáró” Alapítvány

A pályázaton a 14. sz. választókerületben lakó (Borbás, Katonatelep, Szolnokihegy, Talfája, Törekvés falu, Úrrét, Vacs-hegy) és az általános iskola felső osztályaiban, illetve közép-fokú intézményben tanuló diákok vehetnek részt.

A pályázat választható témái Petőfi nyomán, aki valóban életét áldozta a hazáért, aki rajongásig szerette szülőföldjét, az Alföldet, s aki végtelenül becsülte, szerette szüleit, testvérét:

- Mit jelent nekem a haza, a hazaszeretet?
- Mit üzen nekem március 15-e?
- Miért szeretem Kecskemétet vagy azt a városrészt, ahol lakunk?
- Mit jelent számomra a család?

Műfaji korlát nincs, lehet vers vagy próza (utóbbin belül akár monológ, riport vagy öninterjú stb. is.)

A felsőosztályos, illetve középfokú iskolákban tanuló diákokat külön kategóriában bíráljuk el.

A zsűri elnöke: Kovács Mária Klára, a kiíró alapítvány elnöke.

Tagjai: Hoksza Ildikó nyugalmazott irodalomtanár, Kerényi Zoltán, a Katonatelepi Közügyek felelős szerkesztője, Steiner Petra, a Katona József Könyvtár munkatársa.

A kategóriák első 3 helyezettje 5–4–3 ezer Ft értékű vásárlási utalványt kap. Írásaikat továbbá a következő 2 legjobb írást a Katonatelepi Közügyek újságban külön mellékletben megjelentetjük.

A pályamunkákat – név, lakhely, iskola és osztály feltüntetésével – a zsoag@faluestanyabejaro.hu e-mail-címre kérjük elküldeni.

Beküldési határidő: 2023. március 15.

Eredményhirdetés: 2023. március 31.

KATONATELEPI KÖZÜGYEK

Kiadó: Falu-és Tanyabejáró Alapítvány (6000 Kecskemét, Talfája tanya 40.)

Felelős kiadó: Kovács Mária Klára kuratóriumi elnök

Alapító szerkesztők: † id. Tóth Viktor, Borsos Mihály, Kisberk Hella

Felelős szerkesztő: dr. Kerényi Zoltán; Olvasószerkesztő: Kovács Klára

Rovatvezetők: dr. Kerényi Zoltán (Kertünk-házunk), Kisberk Hella, Marsa Tímea (Oktatás, óvoda), Szentesi Zoltán,

Kovács Péter(Sport), Laczay András, dr. Finta József (hit és erkölcs), dr. Serfőző Katalin,

Baksa-Nagysolymosi Andrea (Egészségügy), Makai Krisztián (Vállalkozás), Turai Laura (kultúra),

Lázár János (Kecskemét Katonatelepi Ifjúságáért Alapítvány), Héjjas János (Polgárőrség), Kovács Klára (Közélet)

Nyomdai munka: Pendeprint Kft. Nagykőrös. Készült 1100 példányban

Vacsihegyi életképek – Ember a park mögött

A Guba park névadójának története

Új szerzőt köszöntünk Hoksza Ildikó személyében. A kecskeméti Szakképzési Centrum Kada Elek Technikum /népszerű nevén a „közgazdasági középiskola egykori – ma már nyugdíjas – magyar nyelv és irodalom tanára több mint negyedszázada lakik Vacsihegyen. Ígérete szerint hónapról hónapra olvashatjuk majd írásait a városrészben történekről, vagy ismert, esetleg kevésbé ismert emberekről, akiknek élete, sorsa érdeklődésre számíthat. (A szerk.)

Nem sok ember él Kecskeméten, de talán az országban sem, akiről már életében közterületet neveztek el. Kecskeméten a Vacsihegyben mégis találunk rá példát. Nagy Istvánt – vagy, ahogy mindenki ismeri –, Gubát ez a megtiszteltetés érte. Jogosan, hiszen számos dolgot köszönhet neki a városrész. A portré a Guba park névadójáról készült, aki ma is meghatódik, mikor felidézi a „parkkeresztelés” egykori pillanatát.

Egy késő őszi napon vezetett utam Nagy István Gubához, amelyre a beszélgetésünk időpontját egyeztetttük. Amikor odaértem, rendezett porta és egy „Tiszta udvar, rendes ház” feliratú tábla fogadott. Az ajtóban pillanatokon belül megjelent Guba úr és kedves felesége, Icuca, és barátságosan betessékeltek a házba.

Bent aztán egy remek kávé mellett Guba úr felelevenítette történeteit, amelyekre ma már nyugdíjasként is szívesen emlékezik vissza. Születése óta vacsihegyi lakos, de akkoriban még csak tanyás övezet volt a környék, amikor a kis Guba már az utcákon szaladgált. Becenevét kedvenc édességéről kapta, édesanyjával

tól sokszor kért mákos gubát, amelyet könnyen el lehetett készíteni a kisfiú számára. „Guba, guba”- mondogatta már egész kicsi gyermekként. A becenév meg rajtamaradt, amit egyáltalán nem bán, sőt ma is szívesen fogyasztja egykori kedvencét, amelyet most Icuca készít el számára.

A közinyek iránt fiatal korától érdeklődött, a rendszerváltás előtt külső tanácstagként a helyi népfrentbizottság nevében képviselte a városi tanácsban a városrész érdekeit. Erről egy korabeli lapot is mutat nekem, a Kecskeméti Szemle című magazin egy 1983-as márciusi számát. Ebben az írásban a benépesülő városrész helyi kihívásairól beszél az újságírónak. Nehezen járható utakról, orvosi rendelőről és a posta hiányáról szólt az akkori cikk, ámde azóta persze sokat változott a világ.

Nagy István Guba polgári foglalkozása vízvezeték szerelő volt, így járta a várost évtizedekig, és javította a lakásokban az elromlott vízcsapokat, csöveket. Kedvenc időtöltése a galambászkodás volt, ma is nagyon szeret ezzel foglalkozni. Több országos találkozón

vett részt madaraival, melyekről számtalan kupát hozott el.

Fajtagyőztes galambjaival sok országos versenyen szerepelt, és mindig díjazottként tért haza. Nagyon büszke erre a tudására és ezekre az eredményeire. Most is szívesen mutatta meg a kupákat, díjakat, melyeket otthonában őriz sikeres hobbiának emlékeként. Kilátogattunk a galambokhoz, amelyeknek az udvar hátsó részén van kialakított helyük. Tisztaság és rend található a ház minden zugában, így a galambház területén is.

A rendszerváltás után bekapcsolódott a helyi polgárőrség munkájába, és önkéntes környezetvédőként is szolgált városunkat több évtizeden keresztül. Szívesen mesél erről is, mert sikereket ért el ezen a területen is. A körülbelül húsz főből álló polgárőr csapat társadalmi munkában minden nap felváltva vigyázott és vigyáz ma is a városrész polgáira. Meg is lett az eredménye, mert a városnak ezen a területén megszűnt a bűnözés.

Egy új park születése

A városrész tervezett beépítése a 80-as évektől indul meg, a Bethlénvárosi Szakszövetkezet földjein házhelyeket osztottak, új utcák bukkantak fel az egykori szántók területén. A mai Kékfestő és Hegy utca által határolt kis terület még beépítésre várt. Guba ötlete

volt, hogy a beépülés ideiglenesen kérjék el használatra a földet, hogy focihassanak rajta.

A városi tanácsban végül rábólintottak, és a szakszövetkezet adta használatba a területet focipálya és játszótér kialakítására. A feltétel az volt, hogy a területet rendben kell tartani, és építeni nem lehet rá semmit, hogy azt később majd ne kelljen elbontani.

A kis parkért megmozdult az egész városrész, számos segítő kéz akadt a takarításban, és víz és közvilágítás is lett a területen. Ezt később a körbekerítés, a játszóeszközök és a padok elhelyezése követte. A parkkeresztelés meglepetés volt számára, egyik nap barátai hívták a parkba, hogy szeretnének neki mutatni valamit.

Mikor odaért, alig hitt a szemének, a park Kékfestő utcai bejárata felől egy felirat díszelgett, „Guba park”. Még ma is meghatódik, amikor erre a napra gondolt. Eszébe sem jutott, hogy erre készülnek a barátok, hiszen ő csak tette a dolgát. Nem gondolta akkor Guba, hogy ilyen nagy horde-rejű dolog kezdeményezőjévé válik az idők folyamán.

Ez 1986-ban történt, azóta van tehát neve a parknak. Guba fáradhatatlanul járta az utcákat, hívogatta a lakókat, és a hamarosan megtartott első rendezvényen húsz bográcsban főtt a sok finomság,

Egy tősgyökeres vacsihegyi

olyan sokan kilátogattak a közösségi eseményre.

Mindig akadt segítő kéz és önkéntes dolgozó a munkálatok elvégzésében, a programok megszervezésében is. A sikert látva a városvezetés is letett a terület beépítéséről, és az ideiglenes park véglegessé vált, sőt a városi térképekre is felkerült.

A parkban tartott rendezvény később kinőtte magát, és Vacsiközi Napok néven lett ismert a városban. Guba szívesen emlékszik vissza például arra, amikor a rendszerváltás utáni első szabadon választott polgármester, Merász József is kilátogatott az 1990-es évek elején egy májális rendezvényeire. Tartottak itt futóversenyt, hangszerbemutatót,

táncbemutatót, és volt cirkuszi rendezvény és népzenei bemutató is. Lehetőség volt a gyermekeknek az arcfestés, a kézműveskedés és a légvár kipróbálására.

Guba „örökségét” az új generáció is tovább viszi, például a Mozgalom az Átalakuló Kecskemétiért egyesület vagy a Szívvel a Vacsiközért Egyesület. Ezek a közösségek sok

színes és érdekes programmal teszik vonzóvá ma is a Guba park életét az egész évben zajló rendezvényekkel. Így tartottak már a tavaszi, a nyári vagy az adventi időszakban is különböző közösségi eseményeket.

Nagy István Guba ma is szívesen kilátogat és büszkén mesél a park létesítményeiről, rendezvényeiről, melyek őrzik nevét és emlékét a városrész és Kecskemét számára. Látogatásom befejezésekként Gubával közösen ellátogattunk a folyton megújuló parkba, ahol szívesen emlékezett még kicsit. A park pedig remélhetőleg számtalan korosztály számára fog kapcsolódást nyújtani, és sokszor hangzik még el, hogy „menjünk játszani a Gubába”.

Hoksza Ildikó

Megkezdődött a II. félév

Gyorsan elszaladt ez a mögöttünk álló 5 hónap. Január végén iskolánk mind a 210 diákja kézbe vehette félévi bizonyítványát. Örömmel szolgált, hogy a magatartás, és a szorgalom átlagokat illetően mind a 10 osztály négyes feletti átlagokat produkált. A tanulmányi eredményeket illetően az alsó tagozatban születtek jobb eredmények. Iskolánkban 44 kitűnő és 41 jeles tanulója van. Nem csak a tanulásban, hanem az egyéb sport és művészeti foglalkozásokban is jeleskedtek tanulóink. Első osztálytól járnak kosarazni a gyerekek, különböző hangszereken tanulnak játszani, a modern táncot, az ugrókötelezést is többen kedvelik és a rajz szakkört is szívesen látogatják. A kosarasok készülnek a Diákolimpiára, a citerások több fellépésen is bemutathták tudásukat, de szerepeltek a táncosok és az ugrókötelezők is iskolai és falusi szintű rendezvényen.

Nagyon örültünk, hogy idei évi programjainkat a régi hagyományoknak megfelelően tudtuk tervezni és sikeresen le is bonyolítottuk.

– Ünneplés tanévnnyitóval köszöntöttük az új tanévre érkező diákokat

– Szüreti napot tartottunk október 1-jén.

– Egészségnap rendezvényt szerveztünk október 22-én.

– Papírgyűjtési akciót hirdettünk ugyan csak októberben.

– Október 23-a tiszteletére iskolai ünnepséget tartottunk, ahol a 7. osztály műsorát láthattuk.

– Havi rendszerességgel Ovi-Suli foglalkozásokra várjuk a nagycsoportosokat.

– Szülői értekezletekre, Fogadó órákra vártuk a szülőket

– Megtartottuk november 19-én a hagyományos iskolai bálunkat.

– Adventi készülődést, Mikulás ünnepet és Karácsonyi ünnepséget tartottunk.

– Tanulóink bekapcsolódtak

a városrészi programokba. Szüreti napkor a citerások adtak zenei műsort, a karácsonyfa állításkor a 4. osztályosok műsorát láthatták a katonatelepi lakosok.

– Részt vettünk a 8. osztályosok pályaválasztását segítő programokon, rendezvényeken.

Itt az iskolában a gyerekek körében nagyon népszerű az Almaprogram és az Iskolatej program. A hét minden napján vagy gyümölcsöt, zöldséget vagy tejterméket tudunk adni a gyerekeknek, ami minden alkalommal el is fog.

A településen az iskolának ismertsége és elismertsége van. Az óvodában tett látoga-

tásunk alkalmával az idei évben is azt tapasztaltuk, hogy a Katonatelepi Óvodából a gyerekek túlnyomó többségét ide akarják íratni a szüleik. Sok gyerek jön iskolánkba az idei beiratkozáskor is.

A jelenlegi helyzet nem az, hogy a városba akarják íratni a szülők gyerekeiket, hanem mind inkább az miatt aggódnak, nehogy ne vegyük fel őket helyhiány miatt. Az óvodából már sajnos elutasítják a gyerekeket, és a városba kényszerülnek. A szülők közül jó néhányan tehát megtapasztalták milyen az, amikor számítanak a helyi intézményekre, de elutasító határozatot kapnak a jelentkezéskor. Az iskolabővítés kérdése tehát még mindig és egyre inkább aktuális.

Készülünk az idei év tavaszán is a hagyományos Nyílt napunkra, ahol várjuk a nagycsoportos gyerekeket és szülőiket. Bemutató órák, foglalkozások keretében betekintést nyerhetnek iskolánk mindennapi életébe, tanítási módszereibe, szakköri kínálatába. Április 20-án és 21-én pedig várjuk a 2023/2024. tanévre beiratkozó leendő 1. osztályosokat. (A lapban külön tájékoztatólapokat találhatók.)

Kisberk Hella
tagintézmény-vezető

Az éghajlatváltozás hatása a növényzetre

Mind tanúi lehetünk, ahogy a világ a szemünk láttára változik meg. Ez a növényekre is vonatkozik. A globális felmelegedés egy ok-okozati összefüggések által meghatározott összetett természeti jelenség, ami a növényi életjelenségeket módosítja. Akik gyümölcsöt termesztenek azok bizonyára észrevették, hogy a rügzés korábban indult az idén. A tél nagyon elhúzódott, akár az összes évszak. Emiatt, hogy a tél késik, január vége és február környékén kezdődött, a növények decemberben azt érezték, hogy a télnek vége és kezdődik a tavasz. A tél és a nyár túl melegedett. Hora se nagyon sokra számítsunk itt az alföldön. Nem is emlékszem mikor volt utoljára fehér karácsonyunk.

Így tehát mikor a növények korán rügznek a kései

tél meg fagyasztja a rügeket és mikor tavasz lesz nem fog tudni a növény termést hozni mikor aztán eljön idejük. Ilyenkor a növény elfagy és termés képtelen lesz. Ráadásul a víz is fagy. A nagy meleg miatt az öntözések és locsolások száma megnőtt. Sorra mennek tönkre a fűt kutak. A csa-

padék mennyisége is csökken. Így nincs a talajnak víz után pótlása és a víz meg tartó képessége is rohamosan romlik. Azzal segíthetnénk, hogy nem pocskoljuk a vizet.

Vissza térve a rügzésre, itt is a túlzott széndioxid kibocsátás a probléma. Az éghajlat megváltozik. A tél és a nyár túl

melegszik, a tél lassan eltűnik. A növények megzavarodtak és korán kezdtek rügzni, mikor aztán a tél felzárkózik, a növények tönkre mennek és elfagynak, így tavasszal nem fognak rügzni. Ez a probléma sokat ronthat a gazdaságon. Erre jó megoldás lehet a hatalmas fólia sátrak védelme. Ezzel meg az a probléma, hogy drágák és könnyen roncsolódnak és még ennek a javítása is pénzbe kerül. Úgy, hogy sajnos több megoldást nem tudok. Maximum annyi, hogy spóroljunk a vízzel, ültessünk rengeteg fát, hogy csökkentsük a széndioxid mennyiséget, így talán helyre állnak az évszakok is. Ennyit kell csak tennünk. Ebben segítséget nyújt a „10 millió fa” országos egyesület is.

Makai Zsombor
8. osztályos tanuló

Mit súghat télen az ősz?

Kovács István József versei

Menjünk egy kicsit vissza az időben felüdülésképp e pár téli hónapokban, már a tavasz vonzásában, s ballagjunk Kovács István József katonatelepi költő nyomában visszafele, ki igazán megejtő dallamokban beszél az ősrről. A lent szereplő versek, akár az imádság, egyszerre emelnek föl, s tudatosítják bennünk

esendő mivoltunkat itt a földön. Másrészt önvizsgálatra is készítő meditatív merengések – a második vers vállaltan Ady-parafrázisokkal. Mit súg az ősz? Ha nem is Párisban, a sík alföldön lombhullatással? Hogy valami megérett, s valami teljes szépségében kibomlik az elmúlás ígizetében. A lágy dallamok mintegy ódák

a hervadáshoz, de a szépség árnyékában, a nosztalgia búvöletében. Édessé és elviselhetővé teszik a közönyösen koppanó percek, hiszen meglátjuk általuk az élet valódi színeit, melyek csak a tél előtt, az elmúlás közelében válnak igazán valóságossá.

Turai Laura

Őszi erdő

Őszi erdő bíborban
színözönárban
madárcsicsergessel
szarvasok nászadalával
koronás királyok énekével
békével, természetcsodával
felkészül a télre
a lombhullatással.

„Október beért utamon”
s a fülembé súgott valamit.
Ezernyi színnel, zamattal
fülembé súgta dalait.

Így hát az élet...őszre jár,
deres hajam lassan kopik.
A tél előtt még zeng a táj,
A vén Tisza lassan folyik.

Ökörnyál leng őszi fényben,
szövi a fátylát, s jó a tél.
Mézízú must mámorában,
a szívem tavaszról mesél.

Május...álmok...csókos lányok.
Forró nyarak...dús asszonyok.
Beért barnuló szerelmek,
elmúltak már, s a szív zokog.
Beért a vetés...aratni kell,

A tél előtt

számvetést tenni újra még.
Készülni lassan a csendre,
élvezni még a halk zenét.

Nosztalgia...csordul a lélek,
emlékek útján csodaszép.
Már nem csak előre, inkább,
olykor-olykor hátranézek.

Október kísér utamon,
félutam... már estére jár.
Szeretem a magányt...csendet,
teremtő csend múzsája vár.
Indián nyár...vibrál a fény,
írók!... az erdők zengenek
Öreg bika végső nászra
készül, bóg, hangja megremeg.

Óh! A végső csatára fel,
hajnalfényvel, szerelemmel!
Megélni még a tél előtti
ihletést, köszönt a reggel.

Írók, és versek születnek,
szerelmes-színesősz-dalok.
Nézem a sárguló kertet,
őszirózsákkal hervadok.

Október beért utamon
„s fülembé súgott valamit”
megperzseltek (a) rőzselángok
és idéznem kellett Adyt.

Írtam, mert most írnom kellett,
megigézett a hangulat.
Tél előtt az ősz hevében,
verssel dicsérni az Urat.

Kulturális ajánlat – megyei könyvtár

Jó hír a kultúraszerető és könyvtárlátogató közönség számára, hogy 2023. január 17-től kezdődően már szerdától szombatig 9 és 18 óra között látogatható a Katona József Könyvtár. Természetesen az intézmény a keddi napokon továbbra is biztosítja Ablak-kölcsönzés szolgáltatását, hogy mindenki hozzájusson a vágyott olvasmányokhoz. A várható programokról Steiner Petra, a Bács-Kiskun Megyei Katona József Könyvtár kommunikációs és közönségkapcsolati referense tájékoztatta olvasóinkat.

A bővülő nyitvatartás ellenére a heti és havi foglalkozások változatlan időpontban várják az érdeklődőket. A 0-3 éves csöppségeknek kedveznek csütörtökönként 10 és 11 órától a Babahancurka mondókázó foglalkozásokon, melyen ingyenesen, előzetes regisztrációt követően lehet részt venni. Szombatonként 15 órától a kisgyermekeseknek családi mesedélutánal kedveskednek a könyvtárosok, akik a jó hangulatú történeten túl egy kis kreatív alkotómunkára invitálják a résztvevőket.

A robotrajongó gyerkőcök sem maradnak hasznos időtöltés nélkül. Csütörtökönként a kifejezetten kezdő programozni vágyókat, szombatonként pedig a kreatív, építő kedvű fiatalokat várják a megyei könyvtárban. Az egyaránt 15 órakor kezdődő Könyvtári robotóra és Robotépítők foglalkozások ingyenesek, azonban érvényes olvasói tagsághoz és előzetes jelentkezéshez kötöttek. Aki pedig a komolyabb kütyük iránt érdeklődik, annak figyelmébe ajánljuk az új VR szolgáltatást, melyet érvényes olvasójegy birtokában vehetnek igénybe a kíváncsiak, az online meghirdetett időpontokra történő jelentkezést követően. A

Europe Direct Bács-Kiskun azonban a könyvtári tagsággal nem rendelkezőkre is gondolt, akik ingyenesen, regisztráció nélkül próbálhatják ki a VR eszközt minden hónap utolsó szombatján 13.00 és 14.30 között. Legyen szó kicsikről vagy nagykorról, a havi klubfoglalkozások közt mindenki talál magának kedvére valót. Február 23-án 16 óra 30 perckor a Star Wars-rajongók gyülekeznek, majd egy héttel később, március 2-án délután fél 5-től már a varázsvilág bűvöletében élők tartják a Harry Potter Klub következő találkozóját. Március 1-jén 17 órakor az olvasás révén fejlődni vágyókat várják, a Vájl jobb olvasóvá! könyvklubba, hogy ezúttal Orvos-Tóth Noémi Örökölt sors közös olvasmányélményükről értekezzenek. Március 9-én a sci-fi kedvelő közönség gyűlik össze, hogy a Star Trek Enterprise című szériáról beszélgeszen, március 16-án 16 órakor pedig az Ars poetica könyvtári versklub (téma a szerelem), 16 óra 30 perctől pedig a tini olvasóknak szóló beszélgető kör várja a csatlakozni vágyókat.

Ha újévi fogadalmak közt szerepel, hogy 2023-ban fokozottan odafigyel mentális egészségének támogatására,

érdemes jelentkeznie a Muráncsik Mónika vezette Biblioterápiás foglalkozásra. A 90 perces, elmélyült beszélgetésből álló alkalom célja, hogy az olvasás és írás eszközével más nézőpontból láttassa a „szürke” hétköznapiakat, ezáltal pedig ráismerések szülessenek. A program időpontja március 16. (csütörtök) 16 óra 30 perc, melyre az azt megelőző keddig lehet regisztrálni személyesen a II. emeleti Zenei gyűjteményben, vagy e-mailben (info@onetextclosser.hu).

Az alkotókedvűek a Horgol-Óra és a Könyvtári varroda kreatív, alkotó foglalkozásokon találják meg számításaikat. Utóbbin eszközigeny nélkül, 500 forintos hozzájárulási díj ellenében vehet részt február 24-én délután fél 4-től, míg előbbin március 10-én és 17-én 15 óra 30 perckor, ahol a kellékek biztosítása (olló, 2–2,5-es horgolótű, középvastag pamutfonal) egyénileg megoldandó.

A képzeletbeli kalandozásra vágyók február 23-án délután fél 5-től az Utazók a könyvtárban című turisztikai program-sorozatban vehetnek részt. Ezúttal két vendéglőadó, Szép Bence bűvész, humorista és Nagy Tamás világsavargó repíti el a közönséget a bringások és túrázók paradicsomába, Új-Zélandra.

A tavalyi évhez hasonlóan 2023-ban is a Katona József Könyvtár biztosítja a kecskeméti helyszínt az országosan megrendezésre kerülő Wass Albert felolvasó délutánhoz. A február 25-én (szombaton) délután fél 2-től zárásig tartó

programra nemcsak nézőket, felolvasókat is várnak. Utóbbiak, legyen szó akár diákokról, nyugdíjasokról és baráti körökről, a hiros.rovokor@gmail.com e-mail-címen tudnak jelentkezni.

Márciustól havi rendszerességgel, a hónap első szombatján 14 órától veszi kezdetét a Társasjáték klub, ahol izgalmas kártya-, tábla- és parti játékokkal várják az érdeklődőket. A jó hangulatot és a remek társasokat a játékmesterek, a Kecskeméti Társasjáték Kör Egyesületének tagjai garantálják.

A növénybarátok március 9-én (szerdán) 17 órakor tartják következő találkozójukat a Jó Föld termékcsalád gyártója, Hegedűs Ágoston kertészeti foglalkozásának keretében. Témaként ezúttal a mikrozöldek otthoni termesztése lesz napirenden.

Sokéves hagyományként 2023-ban is csatlakozik a megyei könyvtár a Kecskeméti Tavasz Fesztivál rendezvény-sorozathoz. Ennek keretében március 16-án (csütörtökön) 16 órától Háy János és Buda Ferenc költők beszélgetését hallgathatja meg a közönség, majd március 24-én (pénteken) délután fél 2-től a Lóci Színpad zenés, bábos előadását tekinthetik meg a gyerkőcök, Lázár Attila bábszínész, zenész főszereplésével. Végezetül, de nem utolsó sorban március 25-én (szombaton) 17 órától dr. Praznovszky Mihály irodalomtörténész, muzeológus tart előadást Madách a Tragédián innen és túl: egy drámaíró újr gondolt életútja címmel.

Hej, mostan pusztá ám igazán a pusztá!
Mert az az ősz olyan gondatlan rosz gazda;
Amit a kikelet
És a nyár gyűjtöget,
Ez nagy könnyelműen mind elfecsérel,
A sok kincsnek a tél csak hűlt helyét leli.

Nincs ott kinn a juhnyáj méla kolompjával,
Sem a pásztorlegény kesergő sípjával,
S a dalos madarak
Mind elnémultanak,
Nem szól a harsogó haris a fű közül,
Még csak egy kicsiny kis prücsök sem hegedül.

Mint befagyott tenger, olyan a sík határ,
Alant röpi a nap, mint a fáradt madár,
Vagy hogy rövidlátó
Már öregkorától,

A PUSZTA TÉLEN (részlet)

S le kell hajolnia, hogy valamit lásson...
Igy sem igen sokat lát a pusztaságon.

Üres most a halászkunyhó és a csőszház;
Csendesek a tanyák, a jószág benn szénáz;
Mikor vályú elé
Hajtják estefelé,

Egy-egy bozontos bús tinó el-elbődül,
Jobb szeretne inni kinn a tó vizéből.

Leveles dohányát a béres leveszi
A gerendáról, és a küszöbre teszi,
Mevágja nagyjából;
S a csizmaszárából

Pipát húz ki, rátölt, és lomhán szipákol,
S oda-odanéz: nem üres-e a jászol?

De még a csárdák is ugyancsak hallgatnak,
Csaplár és csaplárné nagyokat alhatnak,
Mert a pince kulcsát
Akár elhajtsák,
Senki sem fordítja feléjük a rudat,
Hóval söpörték be a szelek az utat.

Most uralkodnak a szelek, a viharok,
Egyik fönn a légben magasan kavarog,
Másik alant nyargal
Szikrázó haraggal,
Szikrázik alatta a hó, mint a tűzkő,
A harmadik velők birkózni szemközt jó.
S mire elér a szeme a tulso határa,
Leesik fejről véres koronája.

Spiritualitás és hit

Évszázadok óta kétféle élet-szemlélet, filozófia, világlátás feszül egymásnak: az idealista, meg a materialista. A materialista számára az elsődleges az, ami kézzel fogható, mérhető, megtermelhető, racionális. A láthatatlan, lelki dolgoknak kevés jelentőséget tulajdonít. Ezzel szemben az idealista számára a lelki az első, az értékek, erkölcsök és majd csak ezután jönnek a láthatók, az anyagiak. Persze vegytisztán egyik nézet sem fordul elő, mégis a történelem során azt láthatjuk, hogy az emberek világlátása nem állandó: hol a materialista, máskor az idealista szemlélet jellemzi.

Kettős időket élünk. Egyrészt a mindennapi élet nehezebbé válása és a jövő bizonytalansága miatt egyre inkább a praktikum, a kézzel fogható, a materialista szemlélet kerül előtérbe. Másrészt van egyfajta lelki éhség is, megsejtése annak, hogy az élet több, mint evés, ivás, öltözködés. Úgy tűnik, sokan elhitték az elmúlt századokban azt, hogy az ész mindent meg tud oldani, és majd a lélek követni fogja. Aztán persze látjuk a sok, lelkileg nem teherbíró embert, tragédiák alatt összeomló, vagy éppen a jólétben kiégő életet. Van egyfajta reneszánsza a spiritualitásnak, vagyis annak, hogy forduljunk a láthatatlan,

a lelki dolgok felé, törődünk a lelkünkkel is.

A Biblia szerint Isten megteremtette a testet és lelket adott az embernek. Nincs ebben semmi olyan, hogy a test, vagy a lélek magasabb rendű lenne a másikonál. Annyi azonban fontos, hogy a test és a lélek csak egységben, együtt tud létezni. A hívó ember hiszi, hogy mindkettőt Isten teremtette és az ember dolga, hogy mindkettőre vigyázzon. A lélek jól-léte hatással van életminőségünkre, testünkre, egészségünkre, kapcsolatainkra, munkánkra, vagyis az élet minden területére. A lélekkel ezért törődnünk kell, valahogy karban kell tartanunk, fel kell frissítenünk, táplálni kell. Talán elmondható, hogy egyre többen ismerik fel ennek szükségét, még akkor is, ha a megvalósítás tekintetében már kevésbé vagyunk kitartóak. Sokan vannak, akik több mindent kipróbálnak: különböző vallások, meditáció, agykontroll és más dolgokat. Miközben örömdetes az, hogy a lélekkel törődünk, itt is igaz, egyáltalán nem mindegy, hogy mit „fogyasztunk”.

A keresztyénség tanítása az, hogy a lélek jól-létének kulcsa az Istennel való rendezett, élő kapcsolat. Mert egyébként ez a kapcsolat alapvetően rendezetlen: az emberek döntő

többségének semmilyen kapcsolata nincs Istennel, esetleg van csalódás, harag, szemrehányás Isten felé, vagy közöny, tagadás, sőt ellenséges indulat mind Isten, mind követői iránt. Hisszük, hogy a lelkünkkel törődni úgy, hogy közben nem törődünk Istennel, csak tűzoltás, nem oldja meg a problémát.

Jézus azt mondja: „Aki hisz énbenem, ahogy az Írás mondja, annak belsejéből élő víz folyamai ömlenek.” (János evangéliuma 7, 37-39). Vagyis a Jézus Krisztusban való hit által a lélek olyan forráshoz jut, ami belülről fakad, mert Istenből merít. Ez azért fontos, mert sokan azt gondolják, ha elég mélyre ásnak lelkükben, megtalálják ezt a forrást. Jézus szavai szerint azonban csak a hit által lesz ilyen belső forrásunk.

A másik, ami fontos, hogy alapvetően békétlen az Istennel való viszonyunk. Szemrehányó, számonkérő emberek vagyunk, és azt gondoljuk, Isten is hasonlóképpen viseltetik irántunk. Van ebben igazság: Isten haragszik a bűn miatt, de azt, mint közte és köztünk békétlenséget, ellentétet szító dolgot el akarja távolítani az útból. Augustinus (Szent Ágoston) egyházatya mondja: „nyugtalan mindaddig a szívünk, míg meg nem nyugszik

Laczay András
lelkipásztor

benned, Istenünk.” Isten azt a lelki nyugalmat akarja nekünk adni, amire vágyunk, amit próbálunk elérni, és amiről azt gondoljuk, meglesz Isten nélkül is. A lelki nyugalom akkor köszönt ránk, ha elrendezzük bűneinket és megtaláljuk a hit belső forrását. Ez a rendezés, rendeződés történt meg akkor, amikor Krisztus meghalt a kereszten minden ember minden bűnéért. Tette ezt azért, hogy elérhessük a nyugalmat, Istennel való viszonyunk rendeződését. Ha ez megtörténik, akkor azok a bizonyos belső lelki források megtelnek vízzel, és nem apadnak ki soha.

Fel kell tehát hagyni azzal az elképzeléssel, hogy a lélek dolgai mennek Isten nélkül is. Szükségünk van arra, hogy rendezzük kapcsolatunkat Istennel, Krisztus által miénk legyen a lélek belső nyugalma, hogy a lelkünk erős, békés, terheket hordozni képes lélek legyen!

Szeretnék néhány mondat erejéig beszámolni egy olyan eseményről, amely első ízben került megrendezésre városunkban. Tartom ezt azért érdeklődésre számot tartónak, mert városrészünkben is elég sokan vagyunk nyugdíjas korúak.

A Nyugdíjasok Klubjainak Megyei Jogú Városi Szövetsége január 20-án megrendezte a Nyugdíjasok Bálját. A nagy előkészítés meghozta a várt sikert. Ami megnyilvánult a hatalmas érdeklődésben is, hiszen a Petőfi Katolikus Általános Iskola ebédlője kicsinek bizonyult, sokan nem értek be a maximált 170 főbe.

Akik jelen voltunk, elmondhatjuk, hogy nagyszerű szóra-

Nyugdíjas kör hírei Ilyen is volt...

kozásban volt részünk. Impozáns terítés, finom vacsora, valamint színvonalas műsor tette felejthetetlené az estét. A fellépők között voltak táncosok több korosztályból, zenész tehetség, egy fantasztikus bűvész, egy szuper énekes. Mindez megalapozta a hangulatot, mely után hajnali 2 óráig folyt a fergeteges tánc.

Nem jöhetett volna létre ez az esemény, ha nem lettek volna támogatóink. Nagyon sok vállalkozás, a Városháza, a képviselő-testület több tagja, egyének álltak mögénk, és rengeteg tombolatárgyat küldtek. Alig győztük kisorsolni az értékesebbnél értékesebb csomagokat. A fődj egy Gyulára szóló wellness-hétvége volt.

Ezzel a rendezvényt az

volt a cél, hogy igényes farsangi szórakozást tudjunk nyújtani a nyugdíjas korosztálynak. Továbbá ezzel is szeretnénk hagyományt teremteni városunkban. Mivel a média is

jelen volt, megfelelően híremment az eseménynek. Remélhető, hogy az elkövetkező években folytatódik az idősdőtársaink e szórakozási lehetőségé.

Jó lenne, ha a katonatelepi is sokan bekapcsolódnának az ilyen és hasonló rendezvényekbe is és a Nyugdíjas Klubunkba is természetesen.

Ha több információt szeret-

nének, a Baonon megtalálható, sok képanyaggal együtt.

Hatvanon túl is van „élet”, de még mennyire!!

Tudósított:

Juhászné Balasi Franciska
nyugdíjas

Hibás mobiltelefon, avagy nincs új a nap alatt

Egy korábbi lapszámunkban már foglalkoztunk hasonló témával, vagyis azzal, hogy a vállalkozással szerződéses kapcsolatban álló szakszerviz nem független szakértő. De úgy tűnik: egyre-másra akadnak olyan gyártók vagy kereskedők, akik a szerviz véleménye alapján próbálnak kibújni jótállási kötelezettségük alól. Ezért egy újabb példával biztatjuk arra Olvasóinkat, ne hagyják magukat „lerázni”.

A történet a következő: egy vevő interneten vásárolt egy mobiltelefont, aminek a hangszórója rossz volt. (Az már szinte mellékes körülmény, hogy a telefont karácsonyi ajándéknak szánta, s az ígért egy-két napos szállítási idő helyett csaknem két hét múlva, jóval karácsony után kapta meg.) A fogyasztó a hibát észlelve az elállási határidőn belül visszaküldte a terméket, a szükséges nyilatkozattal együtt. Teltek-múltak a napok, s nem történt semmi. Ekkor a vásárló személyesen felkereste a vállalkozást, ahol azt mondták: nem tudnak semmit (!) a visszaküldött telefonról, de majd utána néznek. Később arról tájékoztatták, hogy mivel a csomagot megbontották, így csak a vételár 40 százalékát fizetik vissza, ezért a vevő az elállás helyett javítást kért. Többszöri megkeresés után közölték vele, hogy a szervizben nem találtak semmi hibát, így a terméket újra elküldték a címére.

A telefon meg is érkezett, ám a hangszóró továbbra sem működött tökéletesen.

Ezt követően fordult a fogyasztó a Békeltető Testület-

hez, kérelmében kérve a mobiltelefon javítását, illetve ha ez nem lehetséges, a vételár visszafizetését.

A vállalkozás válasziratot nyújtott be a testülethez, melyben közölték a beérkezett termék alapos vizsgálata során nem találtak működési eltérést a hangszórónál. Viszont megállapították, hogy azon a normál használatot meghaladóan keletkezett sérülések vannak, így a telefont csak értékcsökkenés mellett tudják visszavenni. (A vizsgálat módjáról, megállapításairól egyébként jegyzőkönyvet nem csatoltak.) A vevő a válasziratra reagálva elmondta: véleménye szerint a termék dobozának felnyitása és a fólia levétele nem minősül „normál használatot meghaladóan keletkezett sérülésnek.”

A Békeltető Testület helyt adott a fogyasztó kérelmének, aki változatlanul vagy a javítást vagy a cserét, illetve, ha

ez nem lehetséges a vételár teljes visszafizetését kérte.

A testület indoklása szerint a vállalkozás a leírt bevizsgálásról jegyzőkönyvet nem csatolt be, így annak megállapításai nem ismertek. Nem bizonyította, hogy a fogyasztói jogvita tárgyat képező mértékben a normál használatot meghaladóan keletkezett sérülések vannak. Amennyiben valóban csak a fóliák eltávolítása történt meg,

az nem alapozza meg a 14 napon belüli elállási jog korlátozását. Jótállás alapján a fogyasztó a teljesítés időpontjától számított 1 éven belül érvényesítheti jogait. Ennek teljes időtartama alatt

a bizonyítási kötelezettség a vállalkozást terheli. A vállalkozás csak abban az esetben mentesülhet a felelősség alól, ha megfelelő módon bizonyítja, hogy a teljesítése hibátlan volt, és a bekövetkezett hiba az átadást követően keletkezett. Ellenkező bizonyításig tehát úgy kell tekinteni, hogy a terméket hibásan kapta kézhez a fogyasztó. Tényként rögzíthető továbbá, hogy a fogyasztó a határidőn belül terjesztette elő a minőségi kifogást.

A jótállásnak lényeges körülménye, hogy az általános szabályokhoz képest a bizonyítási teher megfordul, vagyis a fogyasztó állítása mellett törvényi vélelem szól. Ezáltal bármely hiba vagy sérülés esetén a vállalkozásnak kell bizonyítania azt, hogy a teljesítése hibátlan volt, és nem a fogyasztónak kell a vállalkozás hibás teljesítését igazolni. Csak abban az egy esetben mentesülhet a felelősség alól, ha hiteles módon (pl. független szakértői véleménnyel) bizonyítja azt, hogy a meghibásodás oka a vásárlást követően keletkezett, az kizárólag a fogyasztó magatartására vezethető vissza, vagy az, hogy terméknek nincs hibája. A felelősség alóli kimentéshez a vállalkozásnak egy a feleken kívülálló, elfogulatlan szakértővel (a szakszerviz nem az) kellett volna a terméket megvizsgáltatnia, és álláspontját – miszerint a termék hibátlan – alátámasztania. Ez azonban nem történt meg, így a vállalkozásnak teljesítenie kell jótállási kötelezettségét.

A Bács-Kiskun Vármegyei Békeltető Testület elérhetősége:

Cím: Kecskemét Árpád krt. 4.

Telefon:

76/501-525, 70/938 4765

E-mail:

bekeltetes@bacsbekeltetes.hu

Kovács Klára

„Ha Ágnes hideg, engesztel Vince”

A korábbi hagyományoknak megfelelően január végén megtartottuk a Vince napjához fűződő rendezvényünket, melyről minden évben lapunk hasábjain is beszámolunk. Az idén az időjárás nem fogadott bennünket kegyeibe, ezért kevesebb résztvevővel zajlott az esemény. A Vince naphoz kötődő történelmi eseményekről, hagyományokról és a szakmai háttéréről az előző évi számunkban részletesen írtunk, a mostani szerzőnk az ünnepnaphoz fűződő népi hagyományokat elemzi, kitérve a várható ideai szőlőtermésre és a kihívásokra is.

A 21. század embere nagyon keveset tud a nép szokásairól, amelyben a magyar nép lelki világa, szellemi kultúrája mutatkozik meg.

A természetes környezetben élő, attól jelentősen függő ember minden tudományos megalapozottság és műszerek nélkül, sok olyan dologra jött rá, amely sok esetben még ma is elgondolkodtatásra késztet. Ezek közé tartozik néhány olyan jövődőlés, amely az év bizonyos napjain megfigyelt jelenségekből következtetett hosszabb- rövidebb szakaszok időjárására. Nem ok-okozati összefüggések kapcsolódásáról van szó, hanem sok-sok évről vonatkozó emlékek rendeződéséről. A paraszti élet hiedelmvilágában, éppen ezért a természetfölötti, a természet és az ember kozmikus-archaikus egységet alkot, melyben magyarázatot keres a számára megfeythetetlen jelenségekre. Ebből fakadóan a babona, a hiedelem nem valami mellékes tényező volt a paraszti gazdasági életben, hanem egyik legfontosabb szereplője és irányítója életüknek. A paraszti vallásosságot egy sajátos kevertség, a kereszténység és a régebbi hiedelmvilágában összefonódása jellemezte. A keresztény szokások elkeveredtek helyi pogány hagyományokkal, antik emlékekkel, egymás mellett éltek a tételes vallások hitelei, alakjai és a nagyrészt pogány eredetű mágikus képzetek jelenségei.

A szőlőtermeléshez kapcsolódó rituális cselekedetek, melyek a különféle természeti csapások, kártevők ellen védelmezték a termést, pogány gyökereik ellenére szorosan kötődnek vallásos életükhöz.

A mezőgazdasággal foglalkozó ember már az őskor

óta meg kellett, hogy küzdjön a természet erőivel. Jött az aszály, lehetett túl sok eső, jég-eső, fagy, elvihette a termést több betegség, kártevő is. Ezeket a veszedelmek és a különféle pusztításokat minden esetben a világ dolgait irányító természetfölötti erők, istenek bosszújának vagy ítéletének tartották. Ettől való félelmüket csak úgy tudták leküzdeni, ha kiengesztelték a háborgó isteneket, illetőleg imádkoztak

azokhoz a szentekhez, jótevőkhöz, akik megóvják, oltalmazzák őket a bajoktól és az ártó szándékú szellemektől. A földművelő és szőlőművelő népek vallásaiban legfontosabbak az időjárást és ezen keresztül a termést befolyásoló istenek, szentek voltak, hiszen ezektől függött életben maradásuk, létfenntartásuk. A jeles napok és ünnepi szokások általában valamelyik szentnek, vagy Jézus életének hagyományosan kialakított ünnepeikkel kapcsolódnak. A magyar parasztság életében az ünnep jóformán egyet jelentett az egyházi év megszentelt napjainak ünnepelésével. Az évkezdő adventtől az évzáró András-napig sok ünnepe és jeles napja volt a katolikus egyháznak. Ezek többségéhez gazdag néphit- és szokáshagyomány kapcsolódott. A paraszti élet és a munka sikere elsősorban a termé-

szettől, az időjárástól függött. A jeles napokhoz fűződő szokásokkal, hiedelmekkel, szertartásokkal biztosítani akarták a föld termelését, az állatok egészségét, a család boldogulását, el akarták hárítani a rontásokat, ártalmakat.

A szőlőtermeléssel, bortermeléssel kapcsolatos népszokások jelentős része időjósálshoz vagy termékenységi rítushoz kötődik. Az időjósálás jelentős része az év napjaihoz kötött, de legtöbbször vallási ünnephez vagy szentek névnapjához társították. Az első ilyen termésjósoló ünnep a naptárban Szent Vince napja január 22-én. Zaragosai Szent Vincén kívül, akit januárban ünneplünk volt még másik két szentté avatott Vince, és akiknek a szőlőhöz nem volt

a termés. Az ereszről lelógó jégcsapok hossza nemcsak a bormennyiségre utalt, hanem a kukoricacsövek hosszára is. Ezen a napon lemetszett szőlővessző vízben történő hajtása mutatja meg a termelő számára a rügvekben lévő fürtök számát és a ki nem hajtott rügvek száma pedig a tél folyamán bekövetkezett fagykár mértékére utal.

Ebben az évben a MATE Szőlészeti és Borászati Kutató Állomásán, itt Katonatelepen a Mathiász János borrenddel együtt mi is megünnepeltük Szent Vince napját. Az ideai vesszővágás és rügvizsgálatok alapján megállapítottuk, hogy fagykár nem volt, hiszen eddig enyhe télünk volt, jelentős fagyok nélkül.

Az elmúlt évi aszály ellenére a rügvekben differenciálódottak fürtök, tehát a jó termés esélye megvan, de biztosat állítani most még nem lehet a termésmennyiségre vonatkozóan, hiszen a tavaszi fagyok április, ill. májusban még jelentős károkat okozhatnak, ha a friss, zöld fürtös hajtásokat érik. De ne felejtkezzünk el a jégkárokról, az esetleges aszályos vagy esős évjárat lehetőségéről sem, amelyek szintén korlátozhatják a termés mennyiségét. A tavaszi fagyok kivédésének egyik módja lehet a kihajtás késleltetése, melyet többek között a késői metszéssel érhetünk el. Jégkárok esetén huminsavas és aminosavas készítmények alkalmazásával erősíthetjük a sérült növényeket. Aszály esetén pedig jól megválasztott és gondosan elvégzett fitotechnikai eljárások segítenek a fürtök és lombzat védelmében.

Az elmúlt évtől eltérően az ideai tél szerencsére csapadékból gazdag volt, melynek előnye, hogy a talaj vízkészlete pótlódott, és a tavaszi kihajtáshoz elegendő lesz.

A kórokozók és kártevők áttelelése az enyhe téli időjárás miatt kedvező, így várhatóan növényvédelmi szempontból nagyobb odafigyelést és gondosabb védekezést fog a gazdától megkövetelni.

Dr. Németh Krisztina

kapcsolódásuk. Az egyik Páli Szent Vince (1581. április 24.–1660. szeptember 27.), aki megalapította az első Szeretet-Testvérületet, amelynek feladata a szegény betegek gondozása lett. A másik Ferreri Szent Vince (1350 körül – 1419. április 5.), aki a 15. század egyik leghatalmasabb bűnbánatot hirdető prédikátora volt. Hús sohasem került asztalára, a vasárnapok kivételével negyven éven át napon-ta csak egyszer étkezett. Ágya szalma volt és szőlőlével.

Vince napi időjárásból következtetnek a szőlőtermelők az évi szőlőtermés mennyiségére, a szőlővessző és a szőlőterület szentelt vízzel vagy borral való meglocsolásával pedig a Jó Isten védelemért kérték a jégverésekkel szemben. De például a kopácsi gazdák szerint sok bort kell inni ezen a napon, hogy bő legyen

Mathiász Jánosra emlékezve

185 éve, 1838. február 22-én született Mathiász János, aki munkásságával „felhelyezte” Kecskemétet, pontosabban Katonatelepet a világ-térképre. De ne feledkezzünk meg településünk névadójáról, Katona Zsigmondról sem, aki 10 évvel korábban, 195 éve, 1828. május 1-jén látta meg a napvilágot. Ő volt az, akinek Mathiász János Katonatelepre költözését köszönhetjük. A „sors fintora”, hogy mindketten a mai Magyarország területén kívül, az „akkori” Nagy-Magyarország területén születtek. Mathiász a Felvidéken, a Sáros vármegyei Ádámföldén, míg Katona a Szatmár vármegyei Vámfaluban és mindketten számos közbeeső lakhelyüket „cserélték fel” végül Kecskeméttel, ill. Katonateleppel, ahová közel 30 év különbséggel „érkeztek meg”. Katona Zsigmond népes családjával 1867 tavaszán, míg Mathiász fiatal feleségével, és az előző házasságából származó 7 gyermekével 1898 őszén telepedett le, „gyökerezett bele” az alföldi homokba, amit az Ő tevékenységük következtében is nevezett el a hálás utókor „arany-homoknak”. A „sors fintora”, hogy egyikük

sem „azonnal” lett a szőlő elkötelezett „napszámosává”, szerelmesévé. Katona nem adta föl „tanult mesterségét” a gyógyszerészi hivatását – míg Mathiász az egyházi és jogi pályát is „hátrahagyva” kötelezte el magát egy életre a szőlővel, közelebbről a csemegeszőlővel.

Na, de ne siessünk „ennyire” előre. A Duna-Tisza közén már a honfoglaló őseink is „találkoztak” a szőlővel, ha nem előbb, már „korábbi hazájukban” ismerkedtek meg a szőlő-művelés fortélyaival. „Szőlőtermesztésünk múltjára vonatkozó első hiteles feljegyzésünk I. Géza uralkodása (1074–1077) idejéből származik. A király a garamszentbenedeki apátságnak szülő adománylevelében a Kecskemét melletti Alpár község határában fekvő szőlőskertekről rendelkezik” (dr. Bognár Károly: Szőlő a homokon, 1989). Az alföldi homokon a szőlő, a gyümölcs-termesztéssel „kéz- a-kézben” járt évszázadokig. A homokon, mely átok és áldás volt egyszerre, vagy hol ez, hol az. Volt idő, amikor a homok „megindult” és mint a medréből kilépett folyó elöntéssel fenyegetett nem csak kisebb tavakat, er-

dőket, de tanyákat, város-szé-li házakat is. Ellene „eleven gátakként” szőlőültetvényeket, „szőlőhegyeket emeltek”. Az alföldi emberek nevezték így a várost, Kecskemétet, délnyugattól északkeletig, széles félhold alakban, védőbástyákként eltelepített szőlőültetvényeket. A szőlő és a közé ültetett gyümölcsfák nemcsak a homok ellen nyújtottak védelmet, de a megélhetés nehézségei ellen is. Bebizonyosodott, „hogy a hasznavehetetlen futóhomokon szorgalommal, kitartással virágzó kultúrát lehet teremteni, amely jövedelmet és állandó munkát ad sok százezer embernek.” – írja dr. Bognár Károly fent említett könyvében.

Hamarosan áldássá lett a homok egy apró, Amerikából származó rovarnak, a gyökértetűnek (*Dactylosphaera vitifoliae*) „köszönhetően”. 1875-ben jelent meg először az országban és szűk 30 év alatt a 622.488 kh. szőlőterület közel ¾-ét pusztította ki. A megmaradt terület, csupán 180 ezer kh. volt, közel fele, mintegy 80 ezer kh. az alföldi homokon. A homokban a rovar „járatai beomlottak”, nem tudott életteret nyerni. „A homok kiszúrja a

filoxéra szőmit”, jegyezte meg akkoriban, találóan az alföldi szőlősgazda. Ebben az időben új, nagyobb hozamokat biztosító szőlőfajták terjedtek el. Az erőteljes központi, kormányzati propaganda is elősegítette a modern termesztési eljárások és a jobb borkezelés bevezetését. Mindez kedvezett a szaporítóanyag-előállításnak, szaporítóanyag forgalmazásnak is. Katona Zsigmond, aki 1867-ben, közel 40 évesen, népes családjával együtt „érkezett” Kecskemétre, meglátva a homokban rejlő lehetőséget, 61 évesen, ifjakat is megszégyenítő energiával, szorgalommal és élettapasztalatával felvértezve „vetette bele magát” ebbe, a nehéz, sokszor embert-próbáló feladatba, a szőlőtelepítésbe is. Katona Zsigmond „megvette a lábát” Katonatelepen, „virágzó” ültetvényeket létesített a homok-sivatagban. Hamarosan segítőtársa is akadt ebben a munkában.

Katona mellett a homok és a szőlő is várta már Mathiászt új otthonába, Katonatelepre! Történetünk innen folytatódik a következő lapszámban.

Lázár János

Januári kecskeméti sporthírek – ízelítő

LABDARÚGÁS

A NB I.-ben a KTE-Hufbau férfi felnőtt labdarúgó csapata a MOL Fehérvár FC-t fogadta és nyert 2-1-re. A mérkőzés egészét tekintve a hazaiak akarata érvényesült. Az első félidőben nagyszerű góllal szerzett vezetést a KTE, de erre még volt válasza a vendégeknél. A folytatásban a hazaiak többször az ellenfél védelme mögé tudtak kerülni, illetve jól mozogtak be az üres területekre, aminek a második gól lett a jutalma. Az összecsapáson sok jó egyéni teljesítmény volt a kecskeméti csapatban.

FUTSAL

A magyar férfi első osztályú futsal bajnokságban szereplő SG Kecskemét Futsal csapata az Aramis SE csapatát fogadta. A két csapatnak közel azonos céljai vannak a bajnokságban, így igazi rangadó lett a mérkőzés. A hazai lehetőségek sokszor kimaradtak, illetve ajándék gólokat adtak a vendégeknél. Összességében igazságos a 3–3-as döntetlen.

SG Kecskemét Futsal – Veszprém Futsal 3–2. Küzdelmes meccsen, kiváló akarattal és igyekezettel sikerült győzni a hazaiaknak.

Magyar Futsal Akadémia – SG Kecskemét Futsal 1–6. Agresszív kezdést követően végig irányi-

totta a mérkőzést a vendég gárda, így megérdemelten aratott sikert.

A Magyar Kupa második körében Maglódra látogatott a kecskeméti csapat, ahol 9–2 arányú idegenbeli győzelmet aratott és ezzel továbbjutott. Sokáig jól tartotta magát a hazai gárda, de idővel a vendégek ritmust váltottal és jöttek a gólok.

Az SG Kecskemét Futsal csapatában folytatja a 124-szeres magyar válogatott Dávid Richárd és a 35 éves brazil Maico, míg Sánta Attila Nyírbátorban folytatja karrierjét.

KOSÁRLABDA

A férfi kosárlabda NB I.-ben szereplő DUNA ASZFALT-DTKH Kecskemét a Naturtex-ZTE-Szedeák csapatát fogadta. Az első félidőben már jobb volt a vendég gárda, de a hazaiak még vissza tudtak jönni a mérkőzésbe. A folytatásban azonban újra előnybe kerültek a szegediek, akik a végjátékban egyértelműen jobbak voltak, így 92–86 arányú győzelmet arattak.

DEAC – DUNA ASZFALT-DTKH Kecskemét 69–75. A kényyszerű változtatások miatt más szerkezetben kellett játszani a kecskeméti alakulatnak, de a fiatalok jó teljesítményének köszönhetően ez sem okozott gondot.

DUNA ASZFALT-DTKH Kecskemét – EGIS Körmend 81–72. Remek hozzáállással, de rossz

dobószázalékkal játszott a hazai gárda. A végig szoros mérkőzést a végén döntötték el a hazaiak a maguk javára.

HÜBNER Nyíregyháza BS – DUNA ASZFALT-DTKH Kecskemét 77–71. Megérdemelt hazai siker született. A kecskeméti együttes rosszul játszott a mérkőzés folyamán.

Szolnoki Olajbányász – DUNA ASZFALT-DTKH Kecskemét 64–70. Kiváló hozzáállás és küzdeni tudás jellemezte a sok fiatal bevető vendégeket. A csapatban mindig volt valaki, aki a kritikus pillanatokban tudott lendíteni a játékon.

RÖPLABDA

A Green Plan – VRCK csapatát fogadta Extraligás meccsen a Kecskeméti RC férfi első osztályú röplabda csapata, ahol gyenge támadójátékot mutattak be a hazaiak, így a kiváló Kazincbarcika simán győzött 3–0-ra.

MAFC-BME – KRC 0–3. Darabosan kezdett a kecskeméti csapat, de azután sikerrel vette az akadályt.

Immár az Extra Liga alsóházában csaptak össze a csapatok, ahol a bátoratlan vendégek játéka nem érdemelt győzelmet.

Dr. Kovács Péter

NYÍLT NAP

**KATONATELEPEN A
MATHIÁSZ JÁNOS
ÁLTALÁNOS ISKOLÁBAN**

**IDŐPONT: 2023. III. 10.
(PÉNTEK) 8-11 ÓRÁIG**

PROGRAMOK

**Bemutató
foglalkozások az
alsó tagozatos
tanítók és tanulók
bevonásával:
magyar,
matematika, angol,
dráma, dalos népi
játékok**

**Ízelítő az iskolai
sportéletből**

**Hangszeres
bemutató**

**Kiállítás a
„Nyitnikék”
óvodások városi
szintű
rajzpályázatának
díjazott alkotásaiból**

**Szeretettel várunk
minden érdeklődő
szülőt és leendő 1.
osztályos gyermeket!**